

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 179

van **JAN LAEREMANS**

datum: 6 december 2021

aan **BEN WEYTS**

VICEMINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN ONDERWIJS, SPORT, DIERENWELZIJN EN VLAAMSE RAND

Leerkrachten onderwijs - Nulmeting herkomst

Bij de beleidstoelichting van november 2020 kondigde de minister aan dat hij in 2021 een nulmeting zou opzetten om de diversiteit van het lerarenkorps te monitoren, conform het voornemen uit zijn beleidsnota [\[1\]](#). Eind oktober 2021 werden de resultaten van deze nulmeting van het Departement Onderwijs en Vorming publiek gemaakt. Uit het rapport blijkt dat in het schooljaar 2019-2020 er 165.983 leerkrachten waren van wie er 10.679, of 6,4 procent, een buitenlandse herkomst hadden. Onder buitenlandse herkomst verstaat het departement iedereen die momenteel de buitenlandse nationaliteit heeft of geboren is met een andere nationaliteit dan de Belgische. Ook wie een vader of moeder heeft die in het buitenland geboren werd, valt hieronder. Dat aandeel ligt in stijgende lijn: in 2013 ging het nog om 7577 leraren (4,9 procent), in 2016 waren dat er 9145 (5,8 procent).

De aantallen liggen echter lager dan in de brede samenleving. Volgens cijfers van Statistiek Vlaanderen heeft 24,2 procent van de Vlamingen een buitenlandse herkomst. Dat was in 2010 nog 10 procent. De diversiteit in de samenleving stijgt met andere woorden sneller dan die in de lerarenkamer. In de media werden deze bevindingen door bepaalde pedagogen zoals professor Orhan Agirdag en Els Consuegra meteen geproblematiseerd. Zo werd gesteld dat onze lerarenkamers 'te wit' zouden zijn. Ze geven daar verschillende redenen voor: "De leraarskamer moet een afspiegeling zijn van de maatschappij", "Leerlingen van een andere herkomst herkennen zich minder in een autochtone (lees: blanke) leerkracht en zijn daarom minder gemotiveerd om tot leren te komen", "Leerlingen van andere herkomst hebben geen rolmodellen" en "Autochtone leerkrachten zijn minder geschikt om bepaalde achtergronden en gevoeligheden van leerlingen van andere afkomst te kennen en te herkennen".

De aangehaalde pedagogen alsook de gelijkemansvertegenwoordiger van de Vlaamse Jeugdraad vragen dat de Vlaamse Regering werk zou maken van "een betere afspiegeling" door o.a. het afstappen van het verbod op hoofddoekdracht voor leerkrachten in het officieel onderwijs en het attractiever maken van lerarenopleidingen voor allochtone jongeren en het "meer inclusief maken" van deze opleidingen. Over het eerstgenoemde heeft de minister al duidelijk gezegd dat dit geen kwestie is, aangezien hij de levensbeschouwelijke neutraliteit van de leraren in het officieel onderwijs als principe waaraan niet te tornen valt, wil handhaven. De vraag is vooral hoe men dat laatstgenoemde wil waarmaken. Het risico bestaat sterk dat men dit wil bewerkstelligen door leerlingen van allochtone afkomst extra te gaan faciliteren in deze opleidingen ten opzichte van degenen van autochtone afkomst, of zelfs door het invoeren van formele dan wel informele diversiteitsquota.

1. Hoe evalueert de minister de resultaten uit de nulmeting?

2. Hoe interpreteert de minister de commentaren van de genoemde pedagogen dat de Vlaamse lerarenkamers 'te wit' zouden zijn?
3. Welke (extra) beleidsmaatregelen zal de minister nemen naar aanleiding van de bevindingen uit de nulmeting?
4. Verzekert de minister dat de resultaten van deze nulmeting niet zullen leiden tot het invoeren van formele dan wel informele quota en/of faciliterende maatregelen voor minderheidsgroepen, die eigenlijk neerkomen op positieve discriminatie?

[1] "Het lerarenkorps moet een betere weerspiegeling van de maatschappij worden. Daarom streef ik naar een meer divers lerarenkorps, op het vlak van zowel geslacht als achtergrond, zonder daarbij de vereisten aan te passen. Ik zet hier voor alle doelgroepen in op de werving van potentiële studenten en op het aantrekken van sterke profielen."

BEN WEYTS

VICEMINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING EN VLAAMS MINISTER VAN ONDERWIJS, SPORT, DIERENWELZIJN EN VLAAMSE RAND

ANTWOORD

op vraag nr. 179 van 6 december 2021

van **JAN LAEREMANS**

1. De monitoring laat ons toe om na te gaan in welke mate we dichter bij een divers lerarenkorps komen. In 2013 waren er in totaal 4,9% leerkrachten van buitenlandse herkomst, in 2016 was dit 5,8% en in 2019 ging het om 6,4% van de leerkrachten. De meeste leerkrachten met een buitenlandse herkomst zijn van EU herkomst. Uit de eerste resultaten is er een stijging waar te nemen over de jaren heen.
2. Ik wens niet in te grijpen in de lokale aanwervingen van personeelsleden. De schoolbesturen zijn autonoom om een wervings- en personeelsbeleid te voeren. Door het lerarentekort kijken schoolbesturen in de praktijk wel al met een meer open blik naar de arbeidsmarkt. Het aantrekken van voldoende personeelsleden, ook uit de groeiende bevolkingsgroep met een buitenlandse herkomst is mogelijkheid om het lerarentekort aan te pakken. Voor sommige leerlingen kunnen deze personeelsleden inderdaad als rolmodel fungeren.
3. Het is de bedoeling om de monitoring naar herkomst in de toekomst verder te zetten. Rekening houdend met de taakbelasting en het feit dat veranderingen meestal geleidelijk plaatsvinden, denken we dat een monitoring om de drie jaar opportuun is. Dat zou betekenen dat de volgende meting in de loop van 2024 wordt gehouden. Zowel schoolbesturen als lerarenopleidingen leveren inspanningen om tot meer diversiteit te komen. Bij onze beleidsinitiatieven trachten we ook zoveel mogelijk het aspect diversiteit mee te nemen.
4. Diversiteit is een meerwaarde maar het is niet opportuun om dit af te dwingen door middel van quota. Gezien de krapte op de arbeidsmarkt zullen we sowieso alle geschikte kandidaten kunnen gebruiken om ons onderwijs te versterken en dus zijn quota dan ook niet aan de orde.